

Актуальні проблеми сучасного суспільства: Україна у глобальних та регіональних порівняннях

Анотація. Дисципліна «Актуальні проблеми сучасного суспільства: Україна у глобальних та регіональних порівняннях» належить до переліку дисциплін вільного вибору аспіранта. Вона забезпечує особистісний, соціальний і професійний розвиток аспіранта. Дисципліна спрямована на формування соціально зрілого громадянина, успішного дослідника і викладача вищої школи, небайдужого до проблем суспільства, здатного розуміти суспільні умови життя, більш успішно реалізовувати себе в суспільстві, запобігати соціальним конфліктам та сприяти суспільному розвитку. Ключова задача дисципліни – на основі порівняльних соціологічних наукових результатів висвітлити базові характеристики сучасного українського суспільства та визначити аналітичні сценарії перспектив суспільного розвитку, у тому числі – євроінтеграції та впровадження в країні моделей успішного розвитку. Особлива увага надається соціологічному окресленню соціальних проблем і соціокультурних дисбалансів суспільства, які утворюють найбільш суттєві ризики суспільного розвитку. Буде визначено місце українського суспільства та його регіонів в європейському ціннісному просторі, в глобальних тенденціях соціокультурних і культурних змін, демократичного розвитку. Важливою складовою дисципліни є звернення до мікросоціологічного знання про моделі, проблеми і способів досягнення життєвого успіху представниками молодого покоління в сучасному суспільстві.

Кількість кредитів: 4

Викладачі: Куценко Ольга Дмитрівна, д.соціол.н., професор, завідувач кафедри соціальних структур та соціальних відносин факультету соціології;

Мета навчальної дисципліни: дати сучасне соціологічне знання про проблеми і перспективи розвитку українського суспільства і успішного соціального життя індивідів, що сприятиме ефективній соціалізації, громадянського визрівання молодих людей, побудові ними успішного соціального середовища для власного (у тому числі – професійного) життя.

Попередні вимоги:

Аспірант повинен знати: основи соціології, політології, історії, базові соціологічні теорії, які пояснюють соціальні взаємодії, відносини і процеси.

Аспірант повинен вміти: застосовувати критичний аналіз, розрізняти наукове і буденне знання, вміти формулювати наукові гіпотези та визначати логіку їх перевірки, вміти працювати в групі, бути відкритим у спілкуванні, вести наукову дискусію.

Змістові модулі:

- Міжнародні та національні порівняльні соціологічні дослідження як джерело вивчення сучасних проблем і тенденцій суспільного розвитку. Сучасне суспільство крізь призму соціологічного пізнання.

- Тенденції і виклики інституціональних трансформацій суспільства.

- Багатоскладовість сучасного українського суспільства, відтворення історичної культурної спадщини в регіональній структурі суспільства; соціальні розколи в суспільстві.

- Соціокультурні процеси і структурні дисбаланси; демографічні, поселенські, класові, гендерні та етнічні виміри: Україна у європейських порівняннях. Соціокультурні конфлікти та можливості їх регулювання.

- Ціннісні зсуви в суспільстві: боротьба моделей традиціоналізму, модерну та постмодерну? Перспективи становлення «широкої структури» суспільного розвитку.

- Моделі солідарності та громадянської участі Україна у європейських порівняннях. Конфлікти авторитаризму і демократії, патерналізму та індивідуальної

відповідальності в українському суспільстві. Тенденції і перспективи демократичного розвитку.

▪ Соціальна компетентність особистості професіонала в Україні: успіх в різних сферах суспільного життя (наука, освіта, бізнес, політика тощо) і професійна кар'єра.

Мова викладання: українська.

Місце у структурно-логічній схемі: дисципліна відноситься до третього блоку дисциплін – вільного вибору аспіранта, шифр у навчальному плані - ДВА.3.01.23.

Термін вивчення: читається на другому році навчання за освітньо-науковим рівнем «доктор філософії»; обсяг дисципліни 120 годин, у тому числі 24 годин аудиторних занять (18 год. – лекційні заняття, 4 год. – практичні заняття, 2 години – консультація), 96 годин самостійної роботи.